

Secundus

in forma serui tanq̄ egressus apparuit: ideo etiā spūssanct⁹: q̄ et ip̄e corpali specie q̄si columba visus est: et linguis diuisis velut ignis: vt hoc eis fuerit mitti ad aspectū mortaliū aliqua forma corporea d̄ spiritali secreto procedere: q̄d p̄ qm̄ nō fecit: rātū mō misisse nō etiā missus cē dicit⁹ sit. Deinde questū ē: cur et pater nō aliquādo dicit⁹ sit missus: si pillas spēs corpales que oculis antiquoz apparuerūt ip̄e demonstrabat. Si autē fili⁹ tūc demonstrabat: cur tñ post missus diceret: cū plenitudo tempis venit: vt ex semina nasceret: qm̄ quidē et antea mittebat: cū in illis formis corpali ter apparebat. Aut si nō recte missus diceret: nisi cū d̄bū caro factū ē: cur spūssanct⁹ missus legat⁹: cui⁹ incarnatio talis nō facta ē. Si vero p̄ illas antiquas demonstratōes: nec pater: nec filius nec spūssanct⁹ ostēdebat: cur etiā ip̄e nūc diceret missus: cū illis modis et antea nitteret. Deinde subdiuisim⁹ vt hec diligentissime tractarent: et tripartitā fecimus questionē: cui⁹ vna ps̄ in secūdo libro explicata est: due sunt relique: de quib⁹ deinceps differere aggrediar. Jam em̄ questū atq̄ tractatū ē in illis antiquis corpali⁹ formis et visis: nō tantū mō p̄em: nec tñ mō filiū: nec rātū mō spūssanctū apparuisse sed aut indifferēter d̄m̄ deum qui trinitas ip̄a intelligit: aut quālibet ex trinitate p̄sonā: quā lectōis textus indicij circumstantib⁹ significaret.

Utrū cū deus hominibus visus est ip̄e passumprā creature speciem apparuit: an d̄o angeli ex persona ipsius locuti sunt.

Capitulum I

Unc ergo primū queram⁹: q̄d sequit⁹. Nam secūdo loco in illa distributiōe positū ē: vt ad hoc opus tñ mō creatura formata sit: in quade⁹ sicut tunc optuiffe iudicauit: hūanis ostendere aspectib⁹. An angeli qui iā erāt ita mittebant: vt ex p̄sona dei loquerent⁹: assumētes corpalem sp̄m̄ de creatura corporea in vsum ministrarij sui. Aut ip̄m̄ corp⁹ suū: cui non subdūtur: sed subditū gerūt mutātes atq̄ vertentes ī species quas vellent: accommodatas atq̄ aptas actionib⁹ suis: s̄m̄ attributā sibi a creatore potentiā. Quap̄te questōis q̄tū d̄ns dederit p̄tractata: postremo vidēdū erit id q̄d institueramus inq̄rere: vt fil⁹ et spūssanct⁹ et antea mittebant: et si ita est: quid inter illam missionē et eā quā in euangelio legim⁹ distet: an missus nō sit aliq̄s eoz: nisi cū vel filius factus ē ex maria virgine: vel cū spūssanct⁹ visibi

li specie: siue in colūba: siue in igneis linguis apparuerit. Sed fateor: excedere vires intētiōis mee: vt angeli manēre spiritali sui corporis qualitatē: p̄ hanc occultius opantes assumāt ex inferiorib⁹ elemētis corpulctioib⁹ q̄d sibi coaptatū: quasi aliquā vestē mutēt et vertāt in quālibet spēs corpales: etiam ip̄as veras: sicut aqua vera in vez vinū cōuerfa ē a d̄no. An ip̄a pp̄ria corpa sua trāformēt in q̄d voluerit: accommodata ad id q̄d agūt. S̄z quōlibet horū sit: ad p̄sentē questionē non p̄tinet. Et quīs bec qm̄ hō sum: nullo exp̄mento possim cōprehēdere: sicut angeli q̄d agūt et magis ea norūt q̄ ego noui: quaten⁹ mutet⁹ corp⁹ meū in affectu volūtatis mee: siue q̄d in me: siue q̄d ex alijs exptus sum: q̄d horū tñ ex diuinaz scripturaz auctoritatib⁹ credā nūc nō opus ē dicere: nec cogar p̄bare: et fiat sermo longior: de re qua nō indiget p̄sens q̄stio. Nūc illud vidēdū ē: vt angeli tūc agebāt: et illas corp⁹ spēs apparētes oculis idoneis: et illas voces insonātes aurib⁹: cū ipsa sensibilis creatura ad nutū seruicij p̄ditoris in id q̄d opus erat p̄tpe vertebat: sicut in libro sapie scriptū est. Creatura em̄ tibi factori deseruiens extēdit in tormentū aduersuz iniustos: et leuior sit ad bñficiendū his q̄ te cōfidūt. Propter hoc et tūc in oia se trāfigurans: oim̄ nutrici gr̄e tue deseruebat: ad voluntatē horū q̄ te desiderabāt. Peruenit em̄ sapia volūtatis dei p̄ creaturā spiritalē vsq̄ ad effectus visibiles atq̄ sensibiles creature corpalis. Ubi em̄ nō opat⁹ q̄d vult dei em̄ potētis sapia: q̄ p̄tendit a fine vsq̄ ad finē fortit⁹ et disponit omnia suauiter.

De mutatiōib⁹ creature siue cōsuetudinarijs siue insolitis que nō fiunt extra potestatem ac potentiā creatoris.

Ca. II

Ad ali⁹ est ordo naturalis in cōuersione et mutabilitate corporū: q̄ quīs etiā ip̄e ad nutū dei seruiat: p̄seuerātiā tamē cōsuetudinis amisit admirationem sicuti sunt q̄ vel breuissimis vel certe nō longis interuallis tēporū celo: terra: mariq̄ mutant: siue nascentib⁹: siue occidentib⁹ rebus siue alias aliter atq̄ aliter appentibus. Alia vero quīs ex ip̄o ordine veniētia: tñ pp̄ longiora interualla temporū min⁹ vsitata. Que licet multi stupeāt ab inq̄sitorib⁹ hui⁹ seculi: cōprehēsa sunt: et p̄gressu generationū quo sepi⁹ repetita sunt: et a plurib⁹ cognita: eo minus mira sunt: sicuti est defect⁹ luminariū: et raro exītes quedā spēs sideriū: et terremot⁹ et mōstruosi ptus aiantiū: et queq̄ silia: quo

Cap. 4

Job. 1

Job. 2

Cap. 16

Ibid. 8

Libe

rū nihil sit nisi volūrate dei: s̄ pleriq; nō ap-
paret. Itaq; licuit vanitati philosophorū etiā
caus alijs ea tribuere: vel x̄is vel proximis:
cū oīno videre nō possent: supiorē ceteri om-
nib; cām. i. volūratē dei: vel falsis: et ne ab ip-
sa quidē p̄ vestigatiōe corpaliū rex atq; mo-
tionū: sed a sua suspitiōe et errore platis. **Di-**
cā si potero quiddā: exēpli gr̄a: quo hec apti-
ora sint. Est certe in corpe hūano qdā moles
carnis: et forme spēs: et ordo: distinctioq; mē-
broꝝ: et r̄p̄atio valitudinis: s̄ corp; inspirata
aīa regit: eadēq; rōnalis: et ideo q̄uis muta-
bilis: tñ que possit illi; incōmutabilis sapie p-
triceps eē: vt sit p̄cipatio ei; in idipm: sicut in
psalmo sc̄ptū ē: de oib; sanctis: ex quib; tan-
quā lapidib; viuis edificat illa hierlm̄ m̄ no-
stra eterna in celis. **Ita em̄ canis. Hierusalē**
que edificat vt ciuitas: cui; p̄cipatio ei; in
idipm. **Idipm** quippe s̄ loco: illud sūmū et in-
cōmutabile bonū intelligit: qd̄ de; ē: atq; sa-
pientia volūtasq; ip̄ius. **Cui** cantat alio loco

Ps. 121

Ps. 101

Mutabis ea et mutabuntur: tu vō idē ipse es.
Exemplū quo oñdit omnes causas actio-
nū rōnabiliū a sūma dei volūrate descende-
re.

Capitulum III

Constituam ergo aīo talē sapientē:
cui; aīa rōnalis iā sit p̄triceps in cō-
mutabilis eterneq; veritatis: quā d̄
omnibus suis actiōib; cōsulat: nec aliqd̄ oīno
faciat: qd̄ nō in ea cognouerit eē faciendū vt
ei subditus ei; obtpans recte faciat. **Itē**
cōsulta sūma rōne diuine iusticie quā i se-
creto audiret aure cordis sui: ea; sibi iubēte in
aliquo officio misericordie corp; labore fati-
garet: egritudinemq; cōtraheret: cōsultisq;
medicis: ab alio diceret cām morbi eē corpo-
ris siccitatē: ab alio aut̄ humoris imoderatio-
nē: vnus eoz; verā cām diceret alter erraret
vterq; tñ d̄ primis causis. i. corpali; p̄nun-
ciaret. **At** si illi; siccitatis causa q̄reret: et iue-
niret volūtari; labor: iā v̄tū eēt ad supiorē
cām: q̄ ab aīa p̄ficisceret ad afficiendū corp;
qd̄ regit: s̄ nec ip̄a p̄ma eēt. **Alia em̄** p̄culdu-
bio supior; erat in ip̄a incōmutabili sapia: cui
homis sapiētis aīa in caritate seruiēs: et inef-
fabiliter iubēti obediēs: volūtariū laborē sus-
ceperat: ita nō nisi dei volūtas cā p̄ma illius
egritudinis veracissime repiret. **Itā** vō si i la-
bore officioso et pio adhibuisset ille sapiēs mi-
nistros collaborantes secū in ope bono: nec
tñ eadē volūrate dō fuitēs: s̄ ad carnaliū cu-
piditatū suarū mercedē puenire cupiētes: vt
incōmoda carnalia deuitantes. **Adhibuisset**
etiā iumēta si hoc exigeret illi; opis implēdi

pcuratio: que vtiq; iumēta irrātionalia eēt
aīantia: nec ideo moueret membra sub sarci-
nis: q̄ aliqd̄ de illo bono ope cogitarēt: s̄ na-
turali appetitu sue voluptatis et deuitatione
molestie. **Postremo** adhibuisset etiā ip̄a cor-
porea oīni s̄sū carētia: q̄ illi opi eēt necessa-
ria: frumentum sc̄z vinū: et oleū: vestē: nūmū
codicē: et si quahmōi. **In** his certe oib; in il-
lo ope x̄santib; corpibus: siue aīatis: siue ina-
nimatis: q̄cūq; mouerent: attererent: repa-
rarent: exterminarent: reformarēt: alio at-
q; alio mō locis et r̄p̄ibus affecta mutarent:
nō alia eēt istoz; oīm visibiliū et mutabiliū fa-
ctoꝝ cā: nisi illa inuisibili et incōmutabil; vo-
lūtas dei p̄ aīam iustā: sicut sedē sapie cūctis
v̄tēs: et malis rōnalib; et irrōnalib; animis: et
postremo corpib;: siue que illis inspirarēt et
aīarent siue oī s̄sū carētib;: cū p̄mū v̄teret
ip̄a bona aīa et sc̄ta: quā sibi ad piū et fligiōsū
obsequiū subdidisset. **Itā** de vno sapiēte q̄
uis adhuc mortale corp; gestate: q̄uis ex p̄-
te vidēte posuim;: exēpli gr̄a: hoc de aliq; do-
mo vbi aliquoz; taliū societas ē: hoc de ciuita-
te: vel etiā d̄ orbe terrarū licet cogitare: si pe-
nes sapiētes sancteq; ac p̄fecte deo subditos
sit p̄ncipat; et regimē rerū humanarū.

De puidētia dei qua subiectioni sanctorū
presidet angeloz;.

Capitulum III

Ad hoc q; nō dū ē. **Op̄et** em̄ nos in
hac pegrinatiōe p̄us mortaliter ex-
erceri: et p̄ vires mansuetudinis r̄pa-
tiētē in flagellis erudiri: vt illā ip̄am supnaz
atq; celestē vnde pegrinamur patriā cogite-
mus. **Alia em̄** dei volūtas: q̄ facit angelos su-
os spūs: et ministros suos ignē flagrantē: in
spiritib; sūma pace atq; amicitia copulatis:
et in vnā voluntatē quodā spiritali caritatis
igne cōstatis: tanq; in excelsa et sc̄ta et secreta
sede p̄sides: velut in domo sua: et in tēplo suo.
Inde se q̄busdā ordinatissimis creature mo-
tib;: p̄mo spiritalib;: deinde corpali; p̄ cun-
cta diffundit: et v̄titur oibus ad incōmutabi-
le arbitriū s̄nie sue: siue in corporeis: siue cor-
poreis reb;: siue rōnalib;: siue irrōnalib;: spi-
ritib;: siue bonis p̄ eius gr̄am: siue malis p̄
p̄riā voluntatē. **Sz** quēadmodū corpa crassi-
ora et inferiora p̄ subtiliora et potētiora q̄dam
ordine regunt: ita oīa co:pa p̄ sp̄m vite. **Et**
spūs vite irrōnal; p̄ sp̄m vite rōnalē: et spūs vi-
te rōnalis desertor; atq; pctō: p̄ sp̄m vite ra-
tionalē piū et iustū: et ille p̄ ip̄m deū: ac sic vni-
uersa creatura p̄ creatorē suum: ex quo: et p̄
quē: et in quo etiā p̄dita et instruita ē: ac hoc
volūtas dei ē: p̄ma et sūma cā oīm corpaliū

Ps. 103